

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Prima Clausula. Persona Executoris. paragrapho primo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

facit gratiam incognitam danti, atque adeo
idem involuntariam.

C A P U T XII.

Explicantur clausulæ Rescripti dispensationis pro foro externo.

1. **C**ommittere solet Pontifex, ut sæpius supra indicavimus, Ordinario supplicantium, hoc est Episcopo, vel ejus Vicario executionem dispensationis pro foro externo, idque per viam Darariæ: nam pro foro interno de occultis, committit, per viam Pœnitentiariæ, dictam executionem Confessario ejusdem supplicantis: Quoniam ergo in his commissionibus multa sunt, quæ declarationem exposcunt, earum singulas clausulas breviter explicabimus in hoc capite pro foro externo, in sequenti pro inter-

a Sanch. l. no quas latius habes apud Sanch. a & Conrad. 8. matr. d. radum. b

34. Et d.

35.

b Conrad.

in praxi disp. toto sere l. 7. c.

8.

§. I.

In prima clausula agitur de persona executoris.

1. **I**n prima hac clausula Benedictionem suam impertiens Pontifex Episcopo, vel ejus Vicario Generali, ipsis committit expeditionem causæ: id est, ut exequantur, & actu concedant dispensationem. Oritur autem statim prima dubitatio, cuiusnam ex ipsis.

An solus Episcopus, vel Vicarius solus, an uterque dispensationem exequi, valeat?

2. Quando ad utrumque diriguntur literæ, mandatumque in illis contentum sub disjunctione, hoc est, ad alterutrum illorum, com-

a Conrad. mittitur (quod tamen non esse in usu advertit Conrad. c) poterit dispensationem exequi disp. l. 7. c. alteruter ex nominatis, ad electionem supplicantis. Quando autem diriguntur ad Vicarium absolute, vel absolute ad Episcopum, Sanch. l. solus ille, ad quem diriguntur potestatem habet exequendi. Quamvis enim idem sit Tribunal Episcopi, & Vicarii, id tamen est in

illis, quæ jure ordinario competunt Episcopo, non in iis, quæ delegantur à Pontifice. Cum ergo nunc supponamus, dirigi mandatum ad Vicarium, non potest se ingerere Episcopus, nec contra.

Vicarius, relicto officio.

3. Secunda dubitatio. Si Vicarius Episcopi prædictus, dum Informationes instruit pro dispensationis executione, desinat esse Vicarius, vel, quia ipse idem creetur Episcopus ejusdem loci, vel, quia amoveatur ab officio, poteritne deinde perficere probationes, ac dispensationem concedere?

Respondeo. Quando commissio est realis, ut esse communiter solet, non poterit, potest, quando est personalis.

4. Sed quid est, & qua ratione cognoscetur realis sit, an personalis commissio?

Respondeo. Realis est, quando commissio fit alicui, non habito respectu ad personam, ejusque qualitatem, sed ad officium, quod gerit. Personalis, quando alicui fit, habito respectu ad personam. Quare, si aliunde colligi non potest intentio committentis, utere hac regula. Quoties in literis mandati nominatur solum dignitas, sic v. g. *Tibi Vicario committito, &c.* commissio est realis. Quoties vero nominatur persona v. g. sic *Tibi Petro committito*, est personalis.

5. Rectè igitur diximus, quando commissio est realis, nihil amplius posse Delegatum, deposito officio, quia is non habet amplius illud munus, cui connexa fuit commissio, posse autem, quando commissio est personalis, quia jam remanet eadem persona, cui commissio facta est.

Si commissio fiat personæ, & officio sic: *Tibi Petro Vicario, vel Tibi Vicario Petro* probabilius censet Sanch. f. commissionem esse personalem. Sed hæc, & similia multa ad ejusmodi realem, vel personalem commissionem facientia, vide latè apud eundem, aliosque.

Vicarius succedens.

7. Dubitatio tertia, Remoto, vel defuncto Vicario, cui commissio est à Pontifice executio, poteritne Vicarius in eodem officio succedens?

Respondeo. Si commissio sit realis, ut certè com-

communiter esse solet, poterit executioni mandari à Vicario, qui de novo creabitur ab Episcopo: ab Episcopo, inquam, non à Capitulo Sede Vacante: de hoc enim mox. Ratio Responsionis est jam dicta n. 5.

7. Quod, si commissio sit personalis, non poterit ob rationem ibidem dictam. Hæc est probabilissima sententia, quam etiam firmiter Decisiones Rotæ Romanæ allatæ à

a Conrad. Conrado. n.

in praxi Hic daretur occasio explicandi, an facultas, quam fortè mihi Rectori concessit, ad apud Spe- probandos Confessarios mei Collegii, Episcopus, me amoto ab officio, transeat ad meum successorem. Verum, ne tam sæpè diverram ad alias materias, videatur id apud Sanchez, b b Sanc. l. c. Delugo, c aliosque.

¶ d. 28. c.

44. c. Delugo

in respons. 8. Dubitatio quarta. Quando committit moral. lib. Pontifex exequendam dispensationem Episcopo viciniore (quis iste sit? & qua ratione mensuranda distantia? vide apud Conradum d id, quod consuevit fieri in eventibus, quibus sedes propria Diocesis vacat: si hæc de indè fiat, per novum Episcopum, plena, potestne ille viciniore exequi amplius dispensationem illam:

9. Respondeo. Non potest, saltem re integra, & hunc esse styllum certissimum, notat Conradus. e Ratio est, quia semper supponitur Pontifex, velle servare dispositionem Tridentini jubentis dispensationes esse exequendas à proprio Episcopo, undè, nisi huic dispositioni expressè deroget, semper intelligitur conditionatè sic committere Episcopo viciniore: Exequere dispensationem hanc, si vacat Sedes propria.

10. Quæres. Poteritne tunc Episcopus proprius seu novus, quando jam plena sit Sedes?

Respondeo, nequaquam, quia huic novo hujus Diocesis Episcopo nihil commisit Pontifex. In hoc ergo casu, quo fiat plena sedes, cum non possit Episcopus viciniore, ut dictum est numero præcedenti, nec possit Episcopus hic novus, ut nunc dicimus, erit necesse confugere ad Pontificem pro mutatione Iudicis, seu Delegati, ut idem Conradus indicat loc. cit. loquens de casu, in quo literæ Pontificis illi viciniore nondum fuerint præsentatæ.

Scio-Taacredi p. 2. q. mor. Tr. 5. q. 31. docere, utrumque Vicarium posse prædictam dispensationem exequi: id, quod Docti legant, & diligenter examinent.

*Capitulum, seu Vicarius Capituli,
Sede Vacante.*

11. Dubitatio quinta. Concessiones dispensandi, commissas Vicario Episcopi, potest ne exequi Capitulum Sede Vacante, vel ejus Vicarius.

Respondeo. Quòd non possit ipsum Capitulum, certum est; illud enim succedit quidè in omni jurisdictione Ordinaria Episcopi, non verò in Delegata, qualis est præsens.

12. At, quoad ejus Capituli Vicarium celebris est quaestio, nam concedit Sanchez g cum h Conrad. paucis, quia Vicarius Capituli vocatur interdum Vicarius Episcopi ex eo, quia est Vicarius Capituli, in quo residet tota Jurisdictio Episcopi.

13. Negat Conradus h cum multis, quia certi lumus de mente pontificis, nolentis Vicario Capituli (etiam si idem, qui fuerat Vicarius Episcopi, nunc sit electus Vicarius Capituli) has dispensationes committere. Quando enim Pontifex scit Sedem Episcopalem vacare, etiam si literæ expeditæ essent ante vacantiae cognitionem; statim scribit alias literas continentes, ut loquimur, mutationem Iudicis, ac Viciniori Episcopo dispensationem committit, nunquam vero, etiam enixe exoratus, committit Vicario Capituli, ut idem Conradus testatur. Et merito quidem non vult Pontifex in hac re gravissima fidere Vicario Capituli, qui tumultuarie, & ab amicis creatus sæpè supponitur.

14. Nonnulli pro sententia Sanchez affectatos Pontium, magnique faciunt unanimem consensum horum duorum, alias frequentissimè dissidentium, sed nihil conficiunt, nam Pontius, & id obiter tractat, & remittit se ad doctrinam Salas. At Salas i (ut, & Sacra Congregatio, si rectè intelligatur, quam adducit Gavantus, k & ex Gavanto Diana l) Ep. V. Canon loquitur, quando commissio data est Vicario Episcopi de qua est nostra quaestio; sed de alia commissione extraordinaria, quando data esset Vicario talis Diocesis, v. gr. Vicario Panormitano: qui est valde diversus à nostro, cum committitur

Y y e ho in

ho in hoc casu non detur Vicario Episcopi, sed Vicario, Cuicumque, qui sit Paenitentiarum Diocesis & tamen haec doctrina cum sit rara praxis, aliis discutiendum relinquo.

An Vicarius hanc potestatem sibi delegatam possit alteri committere?

16. Dubitatio sexta. An Vicarius, & quicumque Delegatus ad has dispensationes expediendas possit vices suas alteri committere: quod est, quare, an possit eas alteri subdelegare?

16. Antequam respondeam, scito, duo hic considerari posse. Alterum est examen, & verificatio causae, ob quam erit dispensatio concedenda, qualis est receptio v. gr. Testium. Alterum est ipsa actualis dispensatio: & hoc dicitur importare nudum ministerium, id est ipsius Executoris operationem, illud dicitur importare usum Jurisdictionis.

17. Hocposito, Respondeo, Examen, & verificationem causae posse alteri committi, sed nullo modo nudum ministerium. Ita

a. Sanch. l. 8. matr. d. 27. n. 43. Sanc. a cum aliis. Ratio est, quia Pontifex committit Delegato, ut ipse dispense, & non aliter: quod est nudum exercere ministerium: At examen, & verificationem causae non praesumitur idem Pontifex committere ipsi uni Delegato, sed committere juxta consuetudinem Tribunalium, qua per alios instruuntur informationes, recipiuntur Testes, &c. Ex quibus deinde soleat Delegatus eundem T. causam instructam bene recognoscere, & suum dispensandi ministerium tandem exhibere.

Ep paulo ante an. 17. 18. Hinc, si Testes recipiendi sint extra propriam Diocesim, poterit, & debet Executor litteras rogatorias scribere, quibus Ordinarium illius alienae Diocesis roget, ut Testes recipiat, informationesque transmittat ad ipsum Executorem. Et quia hos Testes, in hac causa, non auctoritate sua ordinaria recipit, ideo debet servare formam sibi praescriptam ab Executore praedicto, ad quod certe in aliis causis non tenetur, cum possit secundum proprias consuetudines procedere, Lege id latius apud

b Barb. in Foto decisivo 17. n. 184.

Barbosam. b

Quid faciat Vicarius, seu Executor, si erravit in exequendo.

19. Dubitatio septima. Post negatam, vel concessam dispensationem, si clare appareat ab Executore erratum fuisse, quid faciendum?

20. Respondeo. Quia commune est omnibus Delegatis, ut postquam Delegatus functus est munere suo, nihil amplius possit, ideo ejusmodi Executor sanare non potest errorem: quare tanquam Delegatus nihil poterit.

21. Verum, quia is Executor solet esse, ut diximus, Vicarius, atque adeo Ordinarius, ipsi tanquam Ordinario incumbet, providere, in quantum potest, ne delicta committantur. Quare, si erratum fuit in concedenda dispensatione, ipse, ut Ordinarius, debet Sponsos inhibere, ne procedant ad Matrimonium, vel, si jam ad illud processum fuerit, debet eos separare, ne sint in peccato, donec iterum legitime a Pontifice concedatur dispensatio. At vero, si negavit: tunc enim vero nihil potest, quia, ut Delegatus functus est, sicuti diximus, munere suo: ut Ordinarius autem non habet auctoritatem exequendi dispensationem per errorem Sponsis negatam, quia haec auctoritas illi, ut Ordinario a Pontifice tradita nunquam fuit. In hoc ergo casu, iterum Romam ad Pontificem, narrato errore, confugiendum erit, ut notant Sanchez, & alii. Si dispensatio fuit concessa per Praenitentiarum pro foro conscientiae, poterit aliquando a Confessario sanari error eo modo, quo paulo post dicam.

Quid autem faciendum, si de ejusmodi errore non constet, sed solum dubitetur, alibi satis explicui.

§. II.

In secunda clausula refertur supplicantium narratio.

Hic Pontifex narrat id, quod sibi a supplicibus propositum fuit. Quoniam ergo ea, quae cum veritate exponere debent, superius sunt indicata, immorandum in hac clausula nobis non est.

§. III.